

Kansatiede

Turun yliopisto

Lukuvuosi 2010-2011

Kansatiede, FM

Sisältö

Kansatiede tieteenä ja oppiaineena

Kansatiede eli etnologia on kulttuurien tutkimusta, joka keskittyy erityisesti Suomeen ja muuhun Eurooppaan. Maaseudun kansanelämän rinnalle asettuvat teollisuustaaajat ja moderni urbaani elämä. Tutkimuksessa painopisteeksi ovat nousseet erityisesti Itämeren alue ja laajemminkin Väli-Eurooppa idän ja lännen kulttuurialueiden välillä.

Kansatiede antaa laajan perspektiivin kulttuuriseen taustaamme, kulttuurin fyysisiin rakenteisiin, tapakulttuurin monimuotoisuuteen ja maanosamme etnisiin prosesseihin. Sen tutkimuskohteita ovat kaupunkien ja maaseudun elämänmiljöö sekä urbaani kulttuuri yleensä ja kulttuurien kohtaaminen. Tutkimusote on humanistinen ja ymmärtävä. Oppiaine työskentelee läheisessä yhteistyössä mm. antropologian, arkeologian, folkloristiikan ja uskontotieteen kanssa.

Kansatieteen opetukselle ja tutkimukselle on luonteenomaista kulttuurikäsitteen laaja-alaisuus. Tämä merkitsee pyrkimystä elämän ymmärtämiseen kokonaisuutena sekä valinnanvapautta opiskelussa ja aihevalinnoissa. Kansatieteen opinnoissa kysymys on myös kansallisten identiteettien ja tunnusmerkkien ymmärtämisestä sekä Suomessa että vertaillen muualla Euroopassa. Oppiaineen tutkimussektori on viime vuosina painottunut erityisesti Suomeen ja Itämeren alueelle. Temaattisesti vahvimpia alueita ovat kulttuurien kohtaamiseen sekä urbaaniin kulttuuriin ja maaseudun modernisaatioon liittyvät näkökulmat sekä nuorisokulttuuri. Monet hankkeet toteutetaan nykyisin yhdessä ulkomaisten yhteistyökumppanien kanssa (mm. Itämeren maat ja Unkari). Oppiaineessa on pyritty myös yhdistämään opiskelija- ja opettajavaihto-ohjelmien sisältöjä sekä tutkimusta. Samoin tiedekunnan ulkomaalaisille opiskelijoille tarkoitetun Baltic Sea Region Studies -ohjelman opetussisältöjä on yhdistetty oppiaineen tutkimusintresseihin.

Oppimismuotoja ovat mm. seminaarit, luennot ja ekskursiot sekä ohjattu yksilötyöskentely. Tärkeällä sijalla on tiedon hankintaan perehdyttävä kenttätöharjoittelu. Ohjelmaan kuuluvat mm. valokuvaus-, arkisto- ja rakennusinventointikurssit sekä haastattelu- ja havainnointiharjoitukset. Kansatieteen aineiston hankinnalle on luonteenomaista kenttätö eri muodoissaan sekä museokokoelmien ja arkistomateriaalien käyttö. Parhaimmillaan kenttätöistä muodostuu tutkimusmatkoja, jotka jatkuvat erilaisina projekteina. Viime vuosina tutkimusretkiä on tehty maamme ulkopuolelle mm. Kuolan niemimaalle, Inkerinmaalle Pietarin pohjoispuolelle ja Marinmaalle.

Useat kansatiedettä opiskelleet sijoittuvat museotyön pariin. Osa valmistuneista jatkaa akateemisella uralla tutkijoina ja osa toimii esimerkiksi kunnallisen kulttuuritoimen ja yleisen sivistystyön viroissa. Tiedotusvälineet työllistävät monia kansatieteilijöitä. Maahan- ja maastamuuttoon liittyvissä kysymyksissä tarvitaan yhä useammin monikulttuurisuuteen perehtyneitä tutkijoita ja työntekijöitä. Kansatiedettä opis-

kellut voi käyttää tietämystään myös koululaitoksen piirissä. Kansatiede järjestää etäopetusta eri puolilla Suomea.

KANS1303 KANSATIETEEN SYVENTÄVÄT PÄÄAINEOPINNOT 60–80 op

Pääaineopiskelijat 80 op, Sivuaaineopiskelijat 60 op

Tavoitteet

Opintojakson aikana opiskelija perehtyy erityisesti omaan tutkielmaansa liittyviin kansatieteellisiin ja muihin kulttuurisiin näkökulmiin. Jakson tarkoituksena on syventää opiskelijan käsitystä sekä kulttuurista ilmiönä ja prosesseina että niiden analyysiin, tulkintaan ja esittämiseen tarvittavista työkaluista. Jakson S3. yhteydessä suoritetaan 4 opintopisteen laajuinen harjoittelu (S3.1. praktikum), jonka suorittamismuodosta sovitaan ennakolta professorin kanssa. Maisteriseminaari keskittyy tutkielman ongelmanasettelun, ratkaisumallien sekä tutkielman osien hahmottamiseen. Seminaarin aikana työstetään valmiiksi tutkielman osia.

Lisätiedot

* kaikille pakollinen kirja

Tutkintovaatimuksissa mainitut kirjat voidaan tenttiä ainoastaan yhden kerran. Aikaisemmin perus- tai aineopinnoissa suoritettua kirjaa ei saa tenttiä uudelleen

S1. SUOMALAISEN KULTTUURIN ERITYISALAT 10 op

Sisältö

Opintojakso jakautuu kahteen osaan, joista ensimmäisessä tarkastellaan laajemmin kulttuurientutkijan ja kulttuurialan työntekijän yleisiä toimintakenttiä ja toisessa kansatieteellisestä tutkimuksesta tutkielman teon tueksi saatavaa ainesta.

S1.1. KULTTUURITYÖ 4 op

Suoritettava 4 opintopistettä

KANS1419 S1.1. KULTTUURITYÖ 4 op

Oppiaine

Kansatiede

Vastuhenkilöt

Lehtori Timo J. Virtanen

Tavoitteet

Tarkoituksena on tutustuttaa opiskelija mm. viimeaikaiseen keskusteluun kulttuuripolitiikasta, -markkinoinnista, ja viestinnästä. Tarkoituksena on hahmottaa perinteisen työllistymissektorin rinnalle ilmentyneitä mahdollisuuksia ja vaatimuksia.

Sisältö

Suomalaista ja ruotsalaista kirjallisuutta kulttuurityön suuntaviivoista ja arvioista.

Toteutustapojen lisätiedot

Itsenäinen työskentely

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti.

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Suosittelun suoritusajankohdan lisätiedot

4. opiskeluvuosi

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

Oppimateriaalit

Kirjallisuus:

Helander – Kirveennummi – Merikanto – Rubin – Siivonen. Kulttuurin kulmakivet. Varsi-naissuomalaisia kulttuuristrategioita. Tutu-julkaisuja 3/2005. 2005. s. 5–22, 295–303

Onsér-Franzen, Jill: Kulturernas kamp. En etnologisk undersökning om kommunala politiker, deras syn på kultur och utformning av praktisk kulturpolitik i en svensk medelstor kommun 1978-1985. Göteborg: Göteborgs Universitet, 1992. (294s.).

www.turku.2011.fi.

S1.2. KANSANKULTTUURIN ERITYISYYS 6 op

Suoritettava 6 opintopistettä

KANS1423 S1.2. KANSANKULTTUURIN ERITYISYYS 6 op

Oppiaine

Kansatiede

Vastuhenkilöt

Lehtori Timo J. Virtanen

Tavoitteet

Tarkoituksena on syventää opiskelijan tietoja suomalaisen kansankulttuurin eri osioista. Samalla tavoitteena on keskittyä opiskelijan tutkielman kannalta oleellisiin tutkimussektoreihin.

Sisältö

Suomalaiseen tutkimusperintöön kuuluvaa kirjallisuutta eri aikakausilta. Sivuja 600-900 s.

Toteutustapojen lisätiedot

Itsenäinen työskentely

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti.

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Suosittelun suoritusajankohdan lisätiedot

4. opiskeluvuosi

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

Oppimateriaalit

Peruslinkeinit

Pennanen, Jukka: Muikkuapajilla. Kansatieteellinen arkisto 30. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1979. (287 s.)

Soininen, Arvo M.: Vanha maataloutemme. Historiallisia tutkimuksia 96. Helsinki: Suomen historiallinen seura, 1974. (459 s.)

Storå, Nils: Agents of change, opinion leaders, and collective innovation-decisions. On the process of modernization in a Finnish peasant community. – *Ethnologia Fennica* 1985, vol. 14. s. 3–24.

Tuomi-Nikula, Outi: Keskipohjalaisen kalastajan vuosi. *Kansatieteellinen arkisto* 32. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1982. (300 s.)

Rakennukset ja asuminen

Kirveennummi, Anna & Räsänen, Riitta: Suomalainen kylä kuvattuna ja muisteltuna. Helsinki: SKS, 2000. (283 s.)

Korhonen, Teppo: Trends in the study of Finnish rural buildings. – *Ethnologia Fennica* 1984. s. 8–15.

Korhonen, Teppo: Kuisti. *Kansatieteellinen arkisto* 37. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1991. (645 s.)

Muu kirjallisuus sovitaan erikseen kuulustelijan kanssa.

Ruokakulttuuri

Knuuttila, Maarit: Kansanomaisen keittämisen taito. *Kansatieteellinen Arkisto* 50. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 2006. (336 s.)

Räsänen, Matti: Ruoka ja juoma sosiokulttuurisena kuvastimena. Jyväskylän yliopisto, etnologian laitos, *Tutkimuksia* 11. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 1980. s. 1–38.

Räsänen, Matti: Savokarjalainen ateria. Helsinki: Otava, 1980. s. 9–179.

Talve, Ilmar: Suomen kansanomaisesta ruokataloudesta. Turun yliopiston kansatieteen laitoksen toimituksia 2. Turku: Turun yliopiston kansatieteen laitos, 1973. (137 s.)

Puvut ja tekstiilit

Aikasalo, Päivi: Seuratkaamme järkevää ja terveellistä muotia. Naisten pukeutumishanteet ja vaatevalinnat 1920-luvulta 1960-luvun lopulle. *Kansatieteellinen arkisto* 47. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 2000. (320 s.)

Kaukonen, Toini-Inkeri: Suomalaiset kansanpuvut ja kansallispuvut. Helsinki: WSOY, 1985. s. 11–315.

Lönnqvist, Bo: *Dräkt och mode i ett landsbygdssamhälle 1870-1920*. *Kansatieteellinen arkisto* 24. Helsingfors: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1972. (362 s.)

Kansantaide ja esinekulttuuri

Korhonen, Teppo: Tekniikkaa, taidetta ja taikauskoa. Kirjoituksia aineellisesta kansankulttuurista. Helsinki: SKS, 1999. (406 s.)

Lönnqvist, Bo: *Ting, rum och barn*. *Kansatieteellinen arkisto* 38. Helsingfors: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1992. (429 s.)

Sammallahti, Leena: Iittiläisiä puuseppiä: Jacob Nygrén ja muita käsityön taitajia. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia. Helsinki, SKS. 1986 (94 s.)

Sammallahti, Leena: Suomalainen kansanomaisen jalaskehto. *Kansatieteellinen arkisto* 31. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1980. (269 s.)

Sammallahti, Leena: Suomalainen sänky: kansanomaisten vuodekalusteiden historiaa. Helsinki. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 2006. (227 s.)

Tapakulttuuri

Korhonen, Teppo: Tervehdys ja hyvästely. Helsinki: Suomen antropologinen seura, 1996. (262 s.)
Sarmela, Matti: Perinneatlas. Suomen kansankulttuurin kartasto 2. SKS:n Toimituksia. Helsinki: SKS, 1994. (259 s.)

Yhteisöt

Leimu, Pekka: Pennalismi ja initiaatio suomalaisessa sotilaselämässä. Kansatieteellinen arkisto 33. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1985. (330 s.)
Meriläinen-Hyvärinen, Anneli: Luonnon kanssa käsikkäin. Selviytymisen strategiat neljässä pohjoissuomalaisessa yhteisössä eri aikoina 1680-luvulta 1990-luvulle. Kansatieteellinen arkisto 52. Helsinki-Vaasa 2008, 466 s.
Nerdrum, Monica: Skärgårdskvinnor: tradition, modernitet och diversitet. Åbo: Åbo Akademis förlag, 1998. (256 s.)
Paaskoski, Leena: Herrana metsässä. Kansatieteellinen tutkimus metsänhoitajuudesta. SKS, Helsinki 2008, 241 s.
Snellman, Hanna: Sallan suurin kylä -Göteborg. Helsinki: SKS, 2003. (295 s.)
Tommila, Päiviö & Heervä, Ismo (toim): Muuttuva kylä. Tietolipas 84. Helsinki: SKS, 1980. (291 s.)
Wollinger, Susanne: Mannen i ledet. Takt och otakt i värnplikens skugga. Bjärnum: Carssons 2000. (138 s.)
Åström, Anna-Maria (toim.): Kaskö. Kontinuitet och förändring i en småstad. Folklivsstudier XVI. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, 1985. (400 s.)
Åström, Anna-Maria: "Sockenboarne". Herrgårdskultur i Savolax 1790-1850. Folklivsstudier XIX. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland, 1993. (424 s.)

Työväki ja teollinen kulttuuri

Antikainen, Jyrki: Corporate culture and the adaptation of Finnish migrants in the 1980s. – Ethnologia Fennica 1989, vol. 17. s. 5–27.
Nurmi, Virpi: Lasinvalmistajat ja lasinvalmistus Suomessa 1900-luvun alkupuolella. Kansa-tieteellinen arkisto 36. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1989. (186 s.)
Sappinen, Eero: Arkielämän murros 1960- ja 1970-luvuilla. Tutkimus suomalaisen työväestön elämäntavoista ja niiden paikallisista raumalaisista piirteistä. Kansatieteellinen arkisto 46. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 2000. (509 s.)
Snellman, Hanna: Tukkilaisen tulo ja lähtö. Kansatieteellinen tutkimus Kemijoen metsä- ja uittotyöstä. Scripta historica 25. Oulu: Pohjoinen, 1996. (333 s.)
Spoof, Sanna Kaisa: Savikkojen valtias. Kansatieteellinen arkisto 43. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1997. (365 s.)
Teräs, Kari: Arjessa ja liikkeessä. Verkostonäkökulma modernisoituihin työelämän suhteisiin 1880–1920. Helsinki: SKS, 2001. (422 s.)

Oppihistoria

Anttonen, Veikko, Uno Harva ja suomalainen uskontotiede. Helsinki. Suomalaisen kirjallisuuden seura, 1987. (205 s.)
Lehtonen, Juhani U. E.: U.T. Sirelius ja kansatiede. Kansatieteellinen arkisto 23. Helsinki: Suomen muinaismuistoyhdistys, 1972. (269 s.)

Niiranen, Timo: Axel Olai Heikel. Snellman-instituutin julkaisuja 4. Kuopio: Kustannuskiila, 1987. (243 s.).

Räsänen, Matti (toim.): Pioneers. The history of Finnish ethnology. Studia Fennica. Ethnologica 1. Helsinki: SKS, 1992. (213 s.)

Vilkuna, Janne (toim.): Kansatieteilijän työpöydältä. Kokoelma Kustaa Vilkunan tutkimuksia ja kirjoituksia. Suomi 147. Helsinki: SKS, 1989. (248 s.)

Lisätiedot

Opiskelija voi rajatusti ehdottaa tentittäväksi oman tutkielmansa aihepiiriin kuuluvia kirjoja.

KANS1426 S1.2. KANSANKULTTUURIN ERITYISYYS, LUENTO 2 op

Oppiaine

Kansatiede

Tavoitteet

ks. S1.2. KANSANKULTTUURIN ERITYISYYS, KANS1423

Sisältö

ks. S1.2. KANSANKULTTUURIN ERITYISYYS, KANS1423

Vaadittavat opintosuoritukset

Ilmoitetaan myöhemmin.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

kts. KANS1423

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

S2. EUROOPPALAINEN JA YLEINEN ETNOLOGIA SEKÄ ANTROPOLOGIA 10 op

Tavoitteet

Jakson tarkoituksena on syventää ja laajentaa opiskelijan tietoja Suomen ulkopuolisten alueiden kansankulttuureista sekä niihin kohdistuneesta kansatieteen ja sen lähialojen tutkimuksesta. Kansallisesta tietestämme näkökulma laajenee eurooppalaiseen ja maanosamme ulkopuoliseen etnologiaan sekä muiden etnografia- ja antropologiatieteiden alueelle ja toisaalta myös näiden naapuritieteenalojen omaan kulttuuriimme kohdistuvaan tutkimukseen.

S2.1. EUROOPPALAINEN KULTTUURIALUE 5 op

Suoritettava 5 opintopistettä

KANS1431 S2.1. EUROOPPALAINEN KULTTUURIALUE 5 op

Oppiaine

Kansatiede

Vastuuhenkilöt

Professori Helena Ruotsala

Tavoitteet

Tavoitteena on, että opiskelija valitsee kirjallisuuden niin, että se aihepiirinsä, alueensa, käsittelytapansa tai teoriataustansa johdosta tai muulla tavoin tukee hänen pro gradu -tutkimustaan ja, että osa kirjallisuudesta valitaan kohdasta S2.1.1. Agraarin kauden kulttuuri ja osa kohdasta S.2.1.2. Nykyajan kulttuuri.

Sisältö

Kirjallisuutta Euroopan alueelta noin 750-1000 sivua valinnaisesti. Sisältö vaihtelee opiskelijan valinnoista ja hänen pro gradu -tutkielmansa alasta ja aiheesta riippuen.

Toteutustapojen lisätiedot

Itsenäinen työskentely.

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Kirjallinen tentti, joka suoritetaan tiedekuntapäivänä.

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Suosittelun suoritusajankohdan lisätiedot

4. opiskeluvuosi, opintojaksoon ei sisälly opetusta

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

Oppimateriaalit

Kirjallisuus:

S2.1.1. Agraarin kauden kulttuuri, 2–3 op (375 - 500s.)

Constantinescu, Nicolae: Romanian traditional culture. An introduction. Turku: Scripta Ethnologica Ab-
oensia 42. 1996. (116 s.).

Evans, E. Estyn: Irish Folk Ways. London: Routledge & Kegan Paul, 2. p. 1961. (306 s.)

Hellspong, Mats och Löfgren, Orvar: Land och stad. Svenska samhällstyper och livsformer från medeltid
till nutid. Lund: CWK Gleerup 1972 tai uudempi painos. (346 s.).

Rüdiger, Vossen: Sowjetunion. Völker der Sowjetunion – vor und nach der Revolution. Hamburg: Chris-
tians verl, 1988, 2. p.
(208 s.).

Weiss, Richard: Volkskunde der Schweiz. Zürich: Enger Rentsch Verlag 1946 tai uudempi p. (366 s.).

Zelenin, Dimitrij: Russische (Ostslavische) Volkskunde. Berlin: Walter de Gruyter 1927 tai uudempi pai-
nos. Saatavilla myös venäjäksi. (383 s.).

S2.1.2. Nykyajan kulttuuri, 2–3 op (375 - 500 s.)

Anttonen, Pertti J. (ed.): Making Europe in Nordic Context. Turku – Jyväskylä:NIF 1996. (167 s.)

Anderson, Susan C. & Tabb, Bruce H. (eds.): Water, Leisure and Culture. European Historical Perspec-
tives. Oxford - New Yourk: Berg 2002. (238 s.).

Britain Today. Anthropological Journal on European Cultures 9/2000. (134 s.).

Ethnicity – Nationalism – Geopolitics in the Balkans. Anthropological Journal on European Cultures
4/1995. (101 s.).

Mare Balticum II. Anthropological Journal on European Cultures 6/1997. (126 s.).

Silvén, Eva: Bekänta färg. Modernitet, maskulinitet, professionalitet. Stockholm: Nordiska Museets
Förlag 2004. (216 s.).

Suikki-Honkanen, Katri: Los Pacos. Suomalaiskylä Espanjassa. Turku: Scripta Ethnologica Aboensia 43. 1996. (137 s.).

The Post-Communist Transition II. Anthropological Journal on European Cultures 3/1994. (125 s.).

S2.2. KULTTUURIANTROPOLOGINEN TUTKIMUS SEKÄ MUUT KULTTUURIALUEET 5 op Suoritettava 5 opintopistettä

KANS1438 S2.2. KULTTUURIANTROPOLOGINEN TUTKIMUS SEKÄ MUUT KULTTUURIALUEET 5 op

Oppiaine

Kansatiede

Vastuhenkilöt

Professori Helena Ruotsala

Tavoitteet

Tarkoitus on perehdyttää opiskelija kulttuuriantropologisen tutkimuksen historiaan ja yleiseen kehitykseen, kulttuuriantropologien tapaan tehdä yhteisötutkimusta Euroopassa. Lisäksi tarkoitus on perehdyttää opiskelija kansatieteilijöiden tapaan tehdä yhteisötutkimusta Euroopan ulkopuolella.

Sisältö

Pakollisena tenttikirjana luetaan Borofsky, Rober: Assessing Cultural Anthropology teoksesta ilmoitetut sivut sekä lisäksi valinnaista kirjallisuutta, yhteensä noin 750-1000 sivua.

Toteutustapojen lisätiedot

Itsenäinen työskentely

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Kirjallinen tentti, joka suoritetaan tiedekuntatenttipäivänä. Suorituskieliä ovat suomi ja englanti.

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Suosittelun suoritusajankohdan lisätiedot

4. opiskeluvuosi. Opintojaksoon ei sisälly opetusta.

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

Oppimateriaalit

Kirjallisuus:

Kulttuurien tutkimuksen historian ja metodologian yleisesityksiä

Borofsky, Robert: Assesing Cultural Anthropology. New York: McGraw-Hill 1994. s. 1-28, 77-83, 145-152, 243-249, 313-319, 413-419. (luetaan pakollisena).

Kulttuuriantropologinen kylätutkimus Euroopassa

Binde, Per: Bodies of vital matter: notions of life force and transcendence in southern Italy. Göteborg. 1999. (300 s.)

Halpern, Joel M. and Kerewsky Halpern, Barbara: A Serbian village in historical perspective. New York: Holt, Rinehar and Winston 1972. (146 s.).

Messenger, J. C.: Inis Beag. Isle of Ireland. New York: Holt, Rinehart and Winston 1969. (136 s.).

Tapaninen, Anna-Maria: Kansan kodit ja kaupungin kadut: etnografinen tutkimus eteläitä-lialaisesta kaupungista. Suomen antropologinen seura. Helsinki. 1996. (448 s.)

Kansatieteellistä tutkimusta alkuperäiskansoista ja/tai Euroopan ulkopuolella

Glassie, Henry: Pattern in the material folk culture of the Eastern United States. Philadelphia: University of Pennsylvania Press 1968, s. 33–158, 201–234. (158 s.).

Helle-Valle, Jo: Change and diversity in a Kgalagadi village, Botswana. University of Oslo. Oslo. 1996. (353 s.)

Holmberg, Allan R.: Nomads of the long bow: the Siriono of Eastern Bolivia. 1985. (294 s.)

Ruotsala, Helena: Muuttuvat palkiset. Elo, työ ja työympäristö Kittilän Kyrön paliskunnassa ja Kuolan Luujärven poronhoitokollektiiveissa vuosina 1930–1995. Helsinki: Suomen Mui-naismuistoyhdistys 2002, s. 11–26, 74–91, 107–108, 118–157, 202–218, 231–248, 268–271, 317–325, 386–401, 403–404. (132 s.).

Shima Mutsuhiko, Janelli Roger L.: The anthropology of Korea: East Asian perspectives. Senri ethnological studies 49. National Museum of Ethnology. Osaka. 1988. 237 s

Lisätiedot

Materiaalia voi lainata oppiaineen toimistosta. Sitä on myös Fennicumin kirjastossa ja Turun yliopiston kirjastossa jne.

S3. TUTKIMUSHARJOITTELU 10 op

KANS1447 S3.1. Praktikum 4 op

Oppiaine

Kansatiede

Vastuuhenkilöt

Professori Helena Ruotsala

Tavoitteet

Tavoitteena on tutustuttaa opiskelija oman alansa käytännön työelämään.

Sisältö

Opintojakso toteutetaan professorin ennalta hyväksymällä tavalla. Se on vähintään kahden kuukauden työskentelyjakso ja voi olla museotyötä, kenttätutkimusta, kulttuurintuotteistamista, työtä jossakin kulttuurilaitoksessa, harjoittelua tai opetusta.

Toteutustapojen lisätiedot

Projekti, käytännön työ tai harjoittelu, josta kirjoitetaan raportti professorin hyväksyttäväksi.

Vaadittavat opintosuoritukset

Projekti / käytännön työ TAI Työharjoittelu.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Professori hyväksyy työstä tai harjoittelusta kirjoitetun raportin, ks. alla.

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Suosittelun suoritusajankohdan lisätiedot

3-5. opiskeluvuosi, myös opetusperiodien ulkopuolella

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

Oppimateriaalit

Kenttätöissä käytettävä varustus: kamerat, videokamerat, naururit, mittausvälineet jne. Muilta osin ei erityisiä oppimateriaaleja.

Lisätiedot

Sillä ei ole merkitystä, maksetaanko työstä palkkaa vai ei.

S3.2. Tutkimusmenetelmät 6 op

Suoritettava 6 opintopistettä

KANS1449 S3.2. Tutkimusmenetelmät 6 op

Oppiaine

Kansatiede

Vastuuhenkilöt

Professori Helena Ruotsala

Tavoitteet

Tarkoitus on perehdyttää opiskelija syvemmin kulttuurien tutkimuksen ja erityisesti kansatieteen metodeihin, tutkimusaloihin, lähestymistapoihin ja näkökulmiin. Kurssi tukee opiskelijan pro gradu -tutkielman teoreettista rakentumista antamalla siitä näkemyksen tutkimusprosessina. Kurssi esittelee myös etnologisen tutkimuksen tieteenfilosofisia peruskysymyksiä.

Sisältö

Luennoilla käsitellään mm. sellaisia kulttuurien tutkimuksen yleisiä teorioita ja niiden edellyttämiä metodeja kuin evolutionismi, diffusionismi, historiallis-kriittinen teoria, funktionalismi, strukturalismi, uus-evolutionismi, kulttuuriekologia, symbolinen ja kognitiivinen antropologia, kulttuurianalyysi, gender-näkökulma ja diskurssianalyysi. Valinnaisen teoreettisen ja metodologisen kirjallisuuden avulla opiskelija voi syventää tietämystään omaa pro gradu -tutkielmaansa tukevilla teoksilla

Opetuksen toteutustavat

Luento-opetus 12 t.

Toteutustapojen lisätiedot

kirjallisuutta 600-800 s.

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Luennot suoritetaan kirjallisella luentokertauksella ja kirjallisuus tenttinä tiedekuntatenttipäivänä. Luentokertauksen osuus on 2 op ja valinnaisen kirjallisuuden osuus 4 op. Suorituskieli suomi. kts. KANS1450, KANS1452 ja KANS1453

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Suosittelun suoritusajankohdan lisätiedot

3. tai 4. opiskeluvuosi, SL 1, joka toinen vuosi

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

Oppimateriaalit

Opetusmateriaalit: Luennolla jaettava luentorunko ja oheinen valinnainen kirjallisuus.

Yleistä

Bausinger, Hermann: Folk culture in a world of technology. Bloomington: Indiana U.P., 1990. (187 s.)
Gerholm, Lena (utg.): Etnologiska visioner. Stockholm: Carlssons, 1993. (263 s.)
Hannerz, Ulf et al. (utg.): Kultur och medvetande. Stockholm: Akademilitteratur, 1982. s. 32–53, 54–72.
Leimu, Pekka: Kansatiede ja Euroopan kansat. Suomalaisesta ja ruotsalaisesta näkökulmasta. Kansatiede. Turun yliopisto, 2010. s. 15-71.
Löfgren, Orvar & Ehn, Billy: Vardagslivets etnologi. Reflektioner kring en kulturvetenskap. Stockholm: Natur och kultur, 1996. (191 s.)
Taylor, Charles: Multiculturalism. Examining the politics of recognition. Princeton: Princeton University Press, 1994. (175 s.)
Wiegelmann, Günter: Theoretische Konzepte der europäischen Ethnologie: Diskussionen um Regeln und Modelle. Grundlagen der europäischen Ethnologie. Münster. 1991. (293 s)
Wiegelmann, Günter et al.: Volkskunde. Eine Einführung. Berlin: Erich Schmidt, 1977. s. 39–131, 198–236 tai vastaava teos englanniksi: esim. Dow, James R., Lixfeld, Hannjost (eds.): German Volkskunde. Bloomington: Indiana U.P., 1986 s. 1–139.

Käsitteistä ja metodeista

Anttonen, Marjut: Etnopolitiikkaa Ruijassa. Helsinki: SKS, 1999. s. 196–257.
Atkinson, Paul: The ethnographic imagination: textual constructions of reality. London: Routledge, 1990. (195 s.)
Clifford, James & Marcus, George E. (eds.): Writing culture. The poetics and politics of ethnography. Berkeley: University of California, 1986. (305 s.)
Denzin, Norman K.: Interpretive ethnography. Ethnographic practices for the 21st Century. Thousand Oaks: Sage, 1997. (325 s.)
Ehn, Billy - Löfgren Orvar 2001, Kulturanalyser. Malmö: Gleerups. (170 s.)
Ehn, Billy & Klein, Barbro: Från erfarenhet till text. Stockholm: Carlssons, 1994. (83 s.)
Frykman, Jonas & Gilje, Nils (eds): Being There. New Perspectives on Phenomenology and the Analysis of Culture. Latvia: Nordic Academis Press, 2003. (195 s.)
Gadamer, Hans-Georg: Hermeneutiikka. Ymmärtäminen tieteissä ja filosofiassa. Tampere: Vastapaino, 2004. (265 s.)
Gerndt, Helge: Die Anwendung der vergleichende Methode in der europäischen Ethnologie – Ethnologia Europaea X:1 1977–78. s. 2–27, tai teoksessa Gerndt, H.: Kultur als Forschungsfeld. (2. p. 1986). s. 168–193.
Göttsch, Silke & Lehmann, Albrecht (Hg.) Methoden der Volkskunde. Positionen, Quellen, Arbeitsweisen der Europäischen Ethnologie. Berlin: Reimer. 2001. (320 s.)
Hallamaa, Jaana et al.: Etiikkaa ihmistieteille. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden Seura. 2006. (415 s.)
Heritage, John: Harold Garfinkel ja etnometodologia. Helsinki: Gaudeamus, 1996. (327 s.)
Korkiakangas, Pirjo, Olsson Pia & Ruotsala, Helena (toim.) Polkuja etnologian mene-telmiin. Ethnos-toimite 11. Ethnos ry., Helsinki. 2005, s. 25-42, 89-204, 246-264.
Siivonen, Katriina: Saaristoidentiteetit merkkien virtoina. Varsinaissuomalainen arki ja aluekehitystyö globalisaation murroksessa. Kansatieteellinen arkisto 51, Helsinki-Vaajakoski 2008, s. 37-80.
Storå, Nils: Agents of change, opinion leaders, and collective innovation-decisions. On the process of modernization in a Finnish peasant community. – Ethnologia Fennica 1985, vol. 14. s. 3–24.

Tolksdorf, Ulrich: Strukturalistische Nahrungsforschung. – *Ethnologia Europaea* IX:1, 1976. s. 64–85 ja siihen liittyvien kommenttien pääväittämät; lyhennettyinä myös teoksessa: Sundström, Hans (red.): *Kulturmöten*. Malmö: LiberFörl., 1985. s. 173–183.

Wiegelmann, Günter: Die Begriffe der Ethnologen. – *Ethnologia Europaea* XII:1 1982-83. s. 70–83.

Aspekteja ja tutkimusalueita

Barth, Fredrik: Nye og evige temaer i studiet av etnisitet. – Fredrik Barth: *Manifestasjon og prosess*. Oslo: Universitetsforlaget, 1996. s. 174–192.

Brück, Ulla: Swedish studies of custom. A theoretical perspective (+ kommentaarit) – *Trends in Nordic Tradition Research*. *Studia Fennica* 27, 1983. s. 83–110.

Ehn, Billy (red.): *Kultur och erfarenhet. Aktuella teman i svensk etnologi*. Stockholm: Carlssons, 1993. (150 s.)

Eriksen, Thomas Hylland: Toista maata? Johdatus antropologiaan Tampere, Gaudeamus, 2004. s. 13-104, 297-403.

Geertz, Clifford: *The interpretation of cultures*. New York: Basic Books, 1973. s. 3–30, 412–453.

Honko, Lauri: *Traditionsekologi*. – Lauri Honko, Orvar Löfgren: *Tradition och miljö*. Lund: Liber Läromedel, 1981. s. 9–59.

Honko, Lauri: *Studies on tradition and cultural identity. An introduction*. – Lauri Honko (ed.): *Tradition and cultural identity*. Turku: Nordic Institute of Folklore, 1988. s. 7–23.

Leimu, Pekka: *Identity, ethnicity, and integration*. – Jarmo Kervinen, Anu Korhonen, Keijo Virtanen (eds.): *Identities in transition*. Turku: University of Turku, 1996. s. 49–65.

Lönnqvist, Bo: *Klädernas symbolvärden*. – Nils-Arvid Bringéus: *Kulturell kommunikation*. Lund: Signum, 1979. s. 92–101.

Räsänen, Matti: *Kansankulttuuri kansakunnan identiteetin rakennuspuuna*. – Teppo Korhonen, Matti Räsänen: *Kansa kuvastimessa*. *Tietolipas* 114. Helsinki: SKS, 1989. s.10–26.

Räsänen, Matti: *Vierailujärjestelmä. Luonnos 1800-luvun porvarillisen tapakulttuurin ana-lyysia varten*. – Leena Sammallahhti (toim.): *Res referunt repertae. SUS:n Toimituksia* 183. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1983. s. 217–225.

Talve, Ilmar: *Lynttä. Lähdekriittistä tarkastelua*. – Leena Sammallahhti (toim.): *Res referunt repertae, SUS:n Toimituksia* 183. Helsinki: Suomalais-ugrilainen seura, 1983. s. 343–354.

Kenttätyö

Bernard, Harvey Russel: *Research methods in cultural anthropology*. Newbury Park: Sage, 1988. (520 s.)

Honko, Lauri: *Dialogisesta kenttämestodista*. *Sananjalka* 34:1992. s. 123–137.

Kirveennummi, Anna: *Ethnology and local recalled knowledge. Transmission of social memory in the village studies of the Seurasaari Foundation*. – *Ethnologia Fennica* Vol. 25, 1997. s. 19–34.

Kvale, Steinar: *Interviews. An introduction to qualitative research interviewing*. Thousand Oaks: Sage, 1996. (326 s.)

Pelto, Pertti J. & Pelto, Gretel H.: *Antropologinen tutkimus. Kenttätyön oppikirja*. Suomen antropologisen seuran monisteita 4. Helsinki: Suomen antropologinen seura, 1980. (240 s.)

Shaffir, William B. & Stebbins, Robert A. (eds.): *Experiencing Fieldwork. An Inside View of Qualitative Research*. London: Sage, 1991. (274 s.)

Storå, Nils: Postitse tapahtuva perinnekeruu. – Päivikki Suojanen, Lassi Saressalo (toim.): Kulttuurin kenttätutkimus. Tampereen yliopiston kansanperinteen laitoksen julkaisu 9. Tam-pere: Tampereen yliopisto, 1982. s. 195–217.

Werner, Oswald & Schoepfle, G. Mark: Systematic fieldwork. Volume 1, foundations of ethnography and interviewing. Newbury Park: Sage. Second Printing 1989. s. 257–353.

Lähtieteet, 1 op

Allardt, Erik: Sosiologia I. Helsinki: WSOY, 1983. (277 s.).

Anttonen, Veikko: Uno Harva ja suomalainen uskontotiede. Helsinki: SKS, 1987. (205 s.).

Haapala, Pertti: Sosiaalhistoria. Johdatus tutkimukseen. Suomen Historiallinen Seura. Käsikirjoja 12. Helsinki: Suomen historiallinen seura, 1989. (170 s.).

Haarni, Tuukka & Karvinen, Marko & Koskela, Hille & Tani, Sirpa (toim.): Tila, paikka ja maisema. Tutkimusretkiä uuteen maantieteeseen. Tampere: Vastapaino, 1997. (285 s.).

Kettunen, Pauli & Kultanen, Auli & Soikkanen, Timo (toim.): Jäljillä. Kirjoituksia historian ongelmista 1–2. Turku: Kirja-Aurora, 2000. (517 + 377 s.).

Nisula, Tapio (toim.): Näköaloja kulttuureihin. Antropologian historiaa ja nykysuuntauksia. Suomen antropologisen seuran julkaisuja. Helsinki: Gaudeamus, 1994. (240 s.).

Tarasti, Eero: Johdatusta semiotiikkaan. Esseitä taiteen ja kulttuurin merkkijärjestelmistä. Helsinki: Gaudeamus, 1990. (317 s.).

Virtanen, Leea: Suomalainen kansanperinne. SKS:n Toimituksia 471. Helsinki: SKS, 1988. (319 s.).

Lisätiedot

Kurssi luennoidaan joka toinen vuosi, SL 1

Lukuseminaari 2 op (vaihtoehto kurssin luennolle) järjestetään mahdollisuuksien mukaan.

Suoritustapa: Suoritetaan lukuseminaarin opettajan ilmoittamalla tavalla

KANS1450 S3.2. Tutkimusmenetelmät, luento 2 op

Oppiaine

Kansatiede

Yleiskuvaus

ks. S3.2. Tutkimusmenetelmät, KANS1449

Tavoitteet

ks. S3.2. Tutkimusmenetelmät, KANS1449

Sisältö

ks. S3.2. Tutkimusmenetelmät, KANS1449

Vaadittavat opintosuoritukset

Osallistuminen opetukseen + ilmoitetaan myöhemmin.

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Suosittelun suoritusajankohdan lisätiedot

3. tai 4. opiskeluvuosi SL1

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

Lisätiedot

Kurssi luennoidaan joka toinen vuosi, SL 1

KANS1452 S3.2. Tutkimusmenetelmät, lukuseminaari 2 op

Oppiaine

Kansatiede

Tavoitteet

ks. S3.2. Tutkimusmenetelmät, KANS1449

Sisältö

Lukseminaari 2 op (vaihtoehto kurssin luennoille) järjestetään mahdollisuuksien mukaan.

Suoritustapa: Suoritetaan lukuseminaarin opettajan ilmoittamalla tavalla

Vaadittavat opintosuoritukset

Osallistuminen opetukseen + ilmoitetaan myöhemmin.

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

KANS1453 S3.2. Tutkimusmenetelmät, kirjallisuus 4 op

Oppiaine

Kansatiede

Tavoitteet

ks. S3.2. Tutkimusmenetelmät, KANS1449

Sisältö

ks. S3.2. Tutkimusmenetelmät, KANS1449

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

kirjallisuus tenttinä tiedekuntatenttipäivänä. Valinnaisen kirjallisuuden osuus 4 op. Suorituskieli suomi. (luentokertauksen osuus on 2 op).

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

Oppimateriaalit

ks. S3.2. Tutkimusmenetelmät, KANS1449

KANS1456 S4. MAISTERISEMINAARI 10 op

Oppiaine

Kansatiede

Vastuuhenkilöt

Professori Helena Ruotsala

Tavoitteet

Kurssin päätyttyä opiskelija pystyy itsenäisesti mutta opettajan ohjauksessa kirjoittamaan pro gradu -tutkielmansa ja laatimaan tieteellisen artikkelin.

Sisältö

Opiskelija laatii kirjallisen tutkimussuunnitelman pro graduaan varten ja esittelee sitä seminaari-istunnossa. Tämä sisältää tutkimuksen aiheen, teoreettisen taustan, katsauksen aihepiiriin aikaisempaan tutkimukseen ja tutkimusongelman tai kysymyksen asettelun. Tässä myös esitellään aineisto, jota on tarkoitus käyttää ja kerrotaan, miten sitä on tarkoitus käyttää. Myöhemmässä vaiheessa opiskelija esittelee yhden keskeisen luvun tekeillä olevasta pro gradu -tutkielmastaan, jolloin joku muu seminaariryhmästä tarkastelee kyseistä tekstinäytettä ja toimii sen opponenttina. Vastavuoroisesti tekstinäytteen esittäjä toimii toisessa seminaari-istunnossa jonkun muun ryhmän jäsenen opponenttina. Sekä tutkimussuunnitelman että tekstinäytteen esittelyä ja opponointia seuraa seminaarissa keskustelu, johon jokainen ryhmän jäsen osallistuu.

Toteutustapojen lisätiedot

Seminaari-istunnot, itsenäinen työskentely opettajan ohjauksessa

Vaadittavat opintosuoritukset

Seminaari.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Pro gradu -tutkielman tutkimussuunnitelma ja luvun mittainen tekstinäyte ja toisen tekstinäytteen opponointi. Osallistuminen keskusteluun. Suorituskieli suomi.

***Arviointi**

Numerolla 1-5

Suosittelun suoritusajankohdan lisätiedot

4.-5. opiskeluvuosi, KL 4-SL 2

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille

Lisätiedot

Alkaa käytännössä proseminaarin viimeisestä istunnosta järjestäytymisellä keväällä. Ryhmä kokoontuu viikoittain syyslukukaudella periodeilla 1 ja 2, jolloin seminaarin pitävä antaa ohjeita työskentelyyn ja tässä yhteydessä tutustutaan myös Turun yliopiston kirjaston sähköisiin tiedonhakuohjelmiin. Syyslukukauden aikana jokainen osanottaja löytää aiheen omaan pro gradu -tutkielmaansa. Kevätlukukauden ensimmäinen periodi on itsenäisen työskentelyn aikaa ja toinen periodi tutkimussuunnitelmien ja tekstinäytteiden esittämisen aikaa. Kurssin aikana tehdään yhteistyössä seminaarin vetäjän kanssa HOPS 3.

Seminaarin aikaisemmin suorittaneille järjestetään seminaari II, joka kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Työskentely tähtää pro gradu -tutkielman valmistumiseen. Tarkempi aloittamisajankohta ilmoitetaan syksyllä. Seminaari II:n ohjaaja: lehtori Timo J. Virtanen

KANS1457 S5. PRO GRADU -TUTKIELMA 40 op

Oppiaine

Kansatiede

Vastuuhenkilöt

Professori Helena Ruotsala

Yleiskuvaus

Sivuaineen tutkielma 20 op

Tavoitteet

Itsenäinen tutkimus kansatieteellisestä aiheesta opettajan ohjauksessa. Jokaiselle pro gradu -tutkielmalle nimetään ohjaaja oppiaineen henkilökunnan keskuudesta. Tutkielman tavoitteista, vaatimustasosta, laa-

juudesta ja muista siihen liittyvistä vaatimuksista kerrotaan yksityiskohtaisesti maisteriseminaarin (ks. yllä) alussa.

Sisältö

Itsenäinen tutkimus kansatieteellisestä aiheesta opettajan ohjauksessa.

Vaadittavat opintosuoritukset

Tutkielma / opinnäytetyö.

***Arviointi**

Approbatur-laudatur

Arviointiperusteet

Pro gradu -tutkielmien arvostelussa käytetään seitsemäportaista sanallista arvosteluasteikkoa (improbatur-laudatur). Sivuainetutkielmat arvostellaan asteikolla 1-5.

Suosittelun suoritusajankohdan lisätiedot

5. opiskeluvuosi

Tarjontatiedot

JOO-opiskelijoille